

Fiskālās disciplīnas
padome

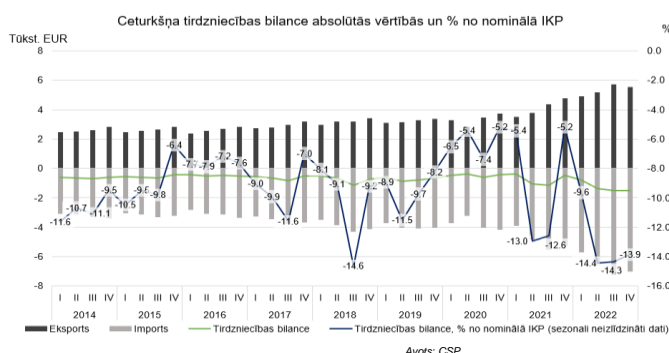
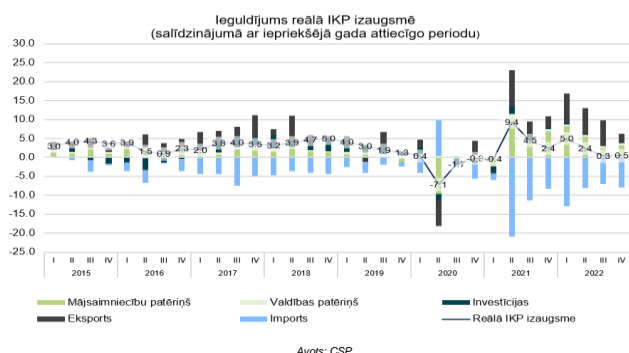
2022. gada IV ceturkšņa makroekonomisko rādītāju monitorings

Saskaņā ar CSP publicētiem datiem, reālais IKP 2022. gada IV ceturksnī bija 7,1 mljrd. eiro. Salīdzinot ar 2021. gada IV ceturksni, IKP pieauga par 0,5% (sezonāli koriģēti dati), bet salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni, pārmaiņas nav notikušas. Kopumā 2022. gadā IKP pieauga 2%, pārsniedzot FM decembra prognozi par 0,4 procentpunktiem. IKP pieaugums faktiskajās cenās IV ceturksnī bija 16,2%, bet gadā kopumā 16,4% jeb par 0,6 procentpunktiem mazāk par FM prognozēto. Inflācijas pieaugums 2022. gadā bija ārkārtīgi straujš un gada otrajā pusē pārsniedza 21%. Inflācija IV ceturksnī sasniedza 21,5%, bet gadā kopumā 17,3%, kas saskan ar FM prognozi. Inflācijas līmenis bija būtiskākais makroekonomiskās nesabalansētības faktors visa gada garumā un atstāja arī negatīvu ietekmi uz IKP dinamiku. Lielākais devums IKP pieaugumā 2022. gadā bija eksporta pieaugumam (+6%), mājāsaimniecību patēriņam (+4,8%), valdības patēriņš veidoja 0,5% IKP pieauguma struktūrā, bet investīciju pieaugums bija minimāls (0,2%). Ņemot vērā ļoti straujo importēto energoresursu sadārdzināšanos, tirdzniecības bilance ievērojami pasliktinājās, kas arī atstāja būtisku negatīvu iespaidu uz IKP pieauguma tempu. Kopumā 2022. gadā ekonomiskā attīstība balansēja uz recesijas un izaugsmes robežas, tas redzams, t.sk., ekonomiskās attīstības priekšrocību griezumā, kur sašaurinās iespējas fiksēt viennozīmīgi pozitīvu dinamiku, bet riski arvien pieaug.

Makroekonomiskie rādītāji (sezonāli izlīdzināti)	2020 faktiskie dati				2020	2021 faktiskie dati				2021	2022 faktiskie dati				2022	Prognoze (1.12.) ¹				2022 g. izpilde /prognoze*
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV		2022	2023	2024	2025	
Reālā IKP izaugsme	0.5%	-7.1%	-1.7%	-0.3%	-2.2%	-0.7%	9.3%	4.6%	2.5%	4.1%	5.0%	2.4%	0.3%	0.5%	2.0%	1.6%	-0.6%	3.0%	3.0%	↑ 0.4 %p.
Nominālā IKP izaugsme	3.0%	-6.6%	-1.9%	0.6%	-1.3%	2.1%	15.1%	13.5%	13.5%	11.2%	17.6%	15.7%	15.7%	16.2%	16.4%	17.0%	8.1%	5.4%	5.7%	↓ -0.6 %p.
Inflācija (patēriņa cenas)	1.9%	-0.4%	0.0%	-0.6%	0.2%	-0.1%	2.3%	3.8%	7.1%	3.3%	9.2%	16.4%	21.7%	21.5%	17.3%	17.3%	8.5%	1.0%	2.0%	↑ 0.0 %p.
IKP deflators	2.5%	0.4%	0.3%	0.9%	1.0%	2.6%	5.3%	8.1%	10.7%	6.9%	11.6%	13.7%	15.1%	15.6%	14.1%	15.2%	8.7%	2.3%	2.6%	↓ -1.1 %p.

Avots: CSP, FDP, FM

*2022.gada FM prognoze salīdzinot ar faktisko gada iznākumu: ↑ augstāk par prognozēto %punktos; ↓ zemāk par prognozēto %punktos; ↓ prognoze izpildē.

Ekonomiskās attīstības priekšrocības 2022. gada IV ceturksnī

Preču un pakalpojumu eksports palīdzēja izvairīties no IKP lejupslīdes, tomēr tā pieaugums kļuvis lēnāks. Pakalpojumu eksports IV ceturksnī pieauga par 29%, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, liecina LB dati. Šajā pieaugumā būtiskākais devums bija transporta pakalpojumiem (+14%)—un citiem saimnieciskās darbības pakalpojumiem (+8%). Preču eksporta vērtība, saskaņā ar CSP, IV ceturksnī pieauga par 16%. Kopš 2021. gada sākuma, preču eksporta īpatsvars uz ES valstīm bija noturīgi augsts - ap 24%, tomēr IV ceturksnī tas noslīdēja līdz 10% , salīdzinot ar 21% III ceturksnī. Būtiskākie tirdzniecības partneri Latvijai ir Igaunija un Lietuva, kur nonāk attiecīgi 12% un 17% no preču eksporta īpatsvara. Eksports uz Igauniju IV ceturksnī turpināja strauji pieaugt (+33%) , bet eksporta pieaugums uz Lietuvu sabremzējās līdz (+10%), kas ir lēnākais pieaugums kopš 2021. gada IV ceturkšņa. Šajā ceturksnī tas skaidrojams ar eksportētā piena (KN0401) vērtības un fiziskā apjoma, kā arī elektroenerģijas (KN2716) vērtības samazinājumu. Attiecībā uz citiem būtiskākajiem tirdzniecības partneriem - preču eksporta apjoms pieauga uz Zviedriju (+24%), Dāniju (+11%) un Krieviju (4%), bet preču eksports uz Apvienoto Karalisti samazinājās par 25% un uz Vāciju par 1%. Kopumā, salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni, pakalpojumu eksporta pieauguma temps samazinājās par 12 procentpunktiem, bet preču eksporta pieaugums par 14 procentpunktiem.

Mazumtirdzniecības apgrozījums kopumā turpināja pieaugt, tomēr atsevišķos segmentos pieaugums kļuva lēnāks un liecināja par mājāsaimniecību pirktspējas samazināšanos. Mazumtirdzniecības uzņēmumu apgrozījums IV ceturksnī pieauga par 24%, tomēr decembrī pieaugums bija vien 16,3%, kas ir lēnākais pieaugums kopš pandēmijas laika. IV ceturksnī, salīdzinot ar iepriekšējā gada IV ceturksni, par 7% pieauga apgrozījums autodegvielas tirdzniecībā un pārtikas mazumtirdzniecības veikalos un par 9% pieauga nepārtikas preču mazumtirdzniecības apgrozījums. Ja salīdzina 2022. gada III un IV ceturksni, redzams, ka par 1 procentpunktu samazinājās apgrozījums degvielas tirdzniecībā un pārtikas mazumtirdzniecībā.

Darba tirgū situācija ir diezgan stabila un bezdarba līmenis būtiski nepieaug - tomēr darbinieku trūkums rada riskus turpmākiem periodiem. 2022. gadā vidēji bezdarba līmenis bija 6,8% pie tam sieviešu vidū bezdarba līmenis bija zemāks 5,6%, bet vīriešu vidū 8,1%, arī IV ceturksnī vidēji bezdarba līmenis bija 6,9%, liecina CSP sezonāli izlīdzinātie dati. IV ceturksnī bija pieejamas 22,5 tūkst. vakances, kas ir par 16% mazāk nekā šajā periodā pērn. Darbinieku trūkums izjūtams valsts pārvaldē un aizsardzībā, IKT nozarēs un arī būvniecībā, kas var radīt riskus intensīvākā ES fondu projektu realizācijas fāzē.

Ekonomiskās attīstības ierobežojumi 2022. gada IV ceturksnī

Inflācija IV ceturksnī turpināja pieaugt, bet iedzīvotāju reālie ienākumi samazināties. 2022. gada inflācija bija 17,3%, bet IV ceturksnī tā sasniedza 21,5%. Inflācijas līmenis kopš 2022. gada jūlija nav krities zemāk par 20%. Arī pamatinflācijas rādītāji ir augsti, vidēji IV ceturksnī virs 10%. Tajā pašā laikā CSP dati, par strādājošo ienākumiem, liecina, ka šī gada IV ceturksnī, salīdzinot ar 2021. gada IV ceturksni, mēneša vidējā bruto alga pieauga par 8%. Kopumā 2022. gada laikā bruto darba samaksa pieauga par 7,5%, taču ņemot vērā patēriņa cenu kāpumu, neto reālā darba samaksa gada laikā samazinājās par 8,7%, negatīvi ietekmējot mājāsaimniecību pirktspēju.

Būvniecībā lejupslīde turpinās, bet rūpniecībā izaugsme bremzējas. Lejupslīde būvniecības nozarē turpinās kopš 2021. gada III ceturkšņa un šī gada IV ceturksnī būvniecības produkcijas apjoms samazinājās vēl par 8,3%. Lejupslīde vērojama visās būvniecības apakš nozarēs: ēku būvniecībā (-7,7%), inženierbūvniecībā (-9,8%) un specializētajos būvdarbos (-8,1%). Arī rūpniecības nozarē iezīmējas sabremzēšanās, IV

¹ Koriģētās Makro prognozes 2022. gadam un VTBI 2023-2025 (1.12) | Fiskālās disciplīnas padome (fdo.gov.lv)

ceturksnī produkcijas apjoma pieaugums vien 1%. Apstrādes rūpniecībā IV ceturksnī produkcijas apjoms pieauga par 12%, kas liek secināt par nozaru noturību arī energokrīzē, tomēr pieaugums ir palicis lēnāks, bremzējoties ķīmisko vielu ražošanai, kokrūpniecībai un metālapstrādei.